

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 15 0 К 004011 19 Кж
Бања Лука, 22.12.2020. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Даворка Делић, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Софије Рибић, у кривичном предмету против оптуженог С.Т., због кривичног дјела угрожавање јавног саобраћаја из члана 402. став 4. у вези са ставом 2. и 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалбама окружног јавног тужиоца у Требињу и браниоца оптуженог, адвоката Ј.Ч. из Т., изјављеним против пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 К 004011 18 К од 01.7.2019. године, у сједници вијећа, одржаној дана 22.12.2020. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се, као неосноване, жалбе окружног јавног тужиоца у Требињу и браниоца оптуженог С.Т., те потврђује пресуда Окружног суда у Требињу број 15 0 К 004011 18 К од 01.7.2019. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Требињу број 15 0 К 004011 18 К од 01.7.2019. године, оглашен је кривим оптужени С.Т., због кривичног дјела угрожавање јавног саобраћаја из члана 402. став 4. у вези са ставом 2. и 1. Кривичног законика (у даљем тексту: КЗ РС), те је примјеном члана 53. и 54. истог закона, осуђен на казну затвора у трајању од 2 (двје) године. На основу члана 51. КЗ РС, оптуженом је изречена казна забране управљања моторним возилом „Б“ категорије у трајању од 1 (једне) године. На основу члана 99. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени је ослобођен обавеза да надокнади трошкове кривичног поступка.

Против наведене пресуде жалбе су, благовремено, изјавили окружни јавни тужилац у Требињу и бранилац оптуженог, адвокат Ј.Ч. из Т.

Окружни јавни тужилац у Требињу је жалбу изјавио због одлуке о кривичној санкцији и трошковима кривичног поступка, са приједлогом да се жалба уважи, побијана пресуда преиначи и оптуженом изрекну строжије казне, и то казна затвора и казна забране управљања моторним возилом у дужем временском трајању, те да се оптужени обавезе на плаћање трошкова кривичног поступка.

Бранилац оптуженог, адвокат Ј.Ч. из Т. жалбу је изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде Кривичног закона, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе или да се пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Одговори на жалбе нису поднесени.

У сједници вијећа, која је одржана, у смислу одредбе члана 318. став 4. ЗКП РС, овај суд је испитао побијану пресуду у складу са одредбом члана 320. ЗКП РС, те је одлучено као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Нису основани аргументи из жалбе браниоца оптуженог, изнесени у прилог тврдњи да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. у вези са чланом 14. и чланом 295. ЗКП РС. Наиме, у образложењу побијане пресуде је изнесен садржај доказа спроведених на главном претресу, првенствено налаза и мишљења саобраћајних вјештака оптужбе Душка Рађеновића и заједничког налаза вјештака одбране Милана Вујанића и Горана Милошевића, а затим су аргументовано и критички анализирани ови налази појединачно и у међусобној повезаности, те у повезаности са другим спроведеним доказима, на начин како то прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. У тој анализи доказа, према образложењу побијане пресуде (страна 11. пасус 4), првостепени суд је цијенио и остале доказе оптужбе (наведени на страни 3., 4., и 5. пресуде) и одбране (наведене на страни 3. и 4. пресуде), укључујући и исказ оптуженог, те дао разлоге да садржај тих доказа нема посебан значај за утврђивање чињеница од одлучног значаја. Дато образложење овај суд прихвата као ваљано, и у довољној мјери образложено, обзиром на неспорне чињенице које се односе на утврђену концентрацију алкохола у крви оптуженог (као битан елемент предметног дјела) и оне које се односе на саобраћајно техничке услове предметне саобраћајне незгоде. У том правцу, начин оцјене доказа оптужбе, а затим и оцјене свих доказа одбране, и то исказа свједока др Б.С., која је сачинила записник о узимању крви и урина ради утврђивања степена алкохолисаности оптуженог, те свједока полицијских службеника ПС Б., Н.Ш. и М.И. (обављали службене радње приликом увиђаја), супротно аргументима из жалбе, не даје основа за тврдњу о повреди принципа једнакости странака у поступку из одредбе члана 14. ЗКП РС, нити повреду одредбе члана 295. став 2. ЗКП РС, која прописује обавезу суда у оцјени доказа појединачно и у међусобној повезаности.

Правилност такве оцјене спроведених доказа оптужбе и одбране, па тиме и правилност чињеничне основе побијане пресуде, на којој је заснован закључак да је предметна саобраћајна несрећа узрокована кршењем саобраћајних прописа наведених у изреци побијане пресуде од стране оптуженог, овај суд је испитао у оквиру жалбеног основа погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Изнесеним приговорима из жалбе браниоца оптуженог, није доведена у сумњу правилност утврђења одлучних чињеница и закључак из побијане пресуде у погледу кршења саобраћајних прописа од стране оптуженог критичне прилике, којима је проузрокована предметна саобраћајна несрећа.

Наиме, није спорно да је оптужени, критичне прилике, као учесник у саобраћају на путевима, управљао путничким моторним возилом са концентрацијом алкохола у крви од 1,76 г/кг алкохола у крви (налаз КТЦ Бања Лука од 12.02.2018. године), а што је супротно одредби члана 174. став 1. Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 6/06, са измјенама, у даљем тексту: ЗООБС-а на путевима БиХ). Цијенећи наведено у повезаности са чињеницом да је, управљање возилом под утицајем алкохола преко 1,50 г/кг у крви, битан елемент предметног кривичног дјела угрожавање јавног саобраћаја из члана 402. став 4. у вези са ставом 2. и 1. КЗ РС, за које је оптужени оглашен кривим побијаном пресудом, то са аспекта постојања ове квалификаторне околности (став 2. цитиране законске одредбе), супротно аргументима из жалбе, није од значаја постојање очигледне неспособности оптуженог за безбједну вожњу. Ради тога су без основа аргументи из жалбе браниоца оптуженог, којима се указује на садржај исказа свједока др Б.С. (приликом узимања узорака крви ради анализе) и Н.Ш. (службеник ПС Билећа), на којима жалба заснива тврдња о изостанку показатеља компромитоване способности оптуженог за управљање возилом, као учесника предметне саобраћајне несреће („уредна оријентација у простору, сјећа се догађаја, понашао се сасвим нормално“).

Није спора ни чињеница да се предметна саобраћајна несрећа догодила у Улици ... у Б., са двије коловозне траке, а која се налази у зони сложене, неправилне „У“ раскрснице, на коју се са лијеве стране прикључује Улица ... Дајући разлоге у погледу одлучне чињенице да се саобраћајна несрећа догодила на путу у насељу, у којем возач, у смислу одредбе члана 44. став 1. ЗООБС-а на путевима у БиХ, не смије да се креће брзином већом од 50 км/х, правилно побијана пресуда указује на дефиницију „насеља“, прописану одредбом члана 9. тачка 32. Закона о измјенама и допунама Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 8/17), те правилно изводи закључак (страна 11. пасус 2.), да недостатак саобраћајног знака за обиљежавање насеља или ограничења брзине (на самом мјесту предметне незгоде), а код неспорне чињенице да су, на улазима у Билећу из свих праваца, постављени саобраћајни знаци који означавају улазак у то насеље, не успоставља легитимитет возачима моторних возила да на том простору возе брзином општег ограничења од 80 км/х. Како је оптужени, према налазу вјештака одбране, критичне прилике, возилом управљао брзином „не мањом од 55 км/х“, а према налазу вјештака оптужбе „не већом од 60 км/х“ (без могућности тачног утврђења брзине, обзиром да нема трагова кочења), то је побијаном пресудом правилно утврђено и кршење од стране оптуженог бланкетне норме из одредбе члана 44. став 1. ЗООБС-а на путевима БиХ.

Надаље, побијаном пресудом је правилно утврђено, и са ваљаним разлозима образложено (страна 9. пасус 3), кршење бланкетне норме из одредбе члана 28. став 1. ЗООБС-а на путевима у БиХ (која успоставља дужност возача да, током управљања возилом, обрати пажњу на пјешаке који се налазе на коловозу или ступају на коловоз), обзиром да се саобраћајна незгода догодила у насељу, у ужој градској зони Билеће, у ком се непосредно уз пут налазе стамбени објекти, тако да је појава пјешака на коловозу сасвим очекивана, као и чињеница да је оштећени, као пјешак прелазио коловоз са лијеве на десну страну коловоза, гледано из смјера кретања возила, те да, на мјесту незгоде постоји градска

расвјета. Ради тога се, према правилном закључку побијане пресуде, присуство пјешака на коловозу у наведеној урбаној зони, не може сматрати неочекиваним, нити се његове радње, у виду преласку коловоза ван обиљеженог пјешачког прелаза (на удаљености 100 метара од пјешачког прелаза), у конкретним саобраћајно техничким условима, супротно аргументима из жалбе, може сматрати „изненадном и неочекиваном препреком“.

У наведеном правцу чињеничних утврђења, дати су разлози у побијаној пресуди за неприхватање налаза вјештака одбране, додајући томе и да су ови вјештаци, у изради налаза примјенили и принцип „in dubio pro geo“, који, у смислу одредбе члана 3. ЗКП РС, као процесну претпоставку невиности, може да примјењује само суд, одлуком на начин који је повиљнији за оптуженог.

Наведена чињенична утврђења побијане пресуде, по оцјени овог суда су потпуна и правилна. Заснована су на доказима изведеним на главном претресу, који су, са аспекта битних садржаја, изнесени у образложењу побијане пресуде, те оцјењени на начин како то прописује одредба члана 304. став 7. и члана 295. став 2. ЗКП РС. Наиме, у образложењу побијане пресуде је детаљно изнесен садржај налаза и мишљења вјештака саобраћајне струке, оптужбе Душка Рађеновића и заједничког налаза вјештака одбране Милана Вујанића и Горана Милошевића, а затим су аргументовано и критички анализирани ови налази појединачно и у међусобној повезаности, те у повезаности са другим доказима, спроведеним на главном претресу. На таквој оцјени доказа, изведен је правилан закључак да је предметна саобраћајна несрећа узрокована кршењем саобраћајних прописа наведених у изреци побијане пресуде од стране оптуженог и за такав закључак су дати ваљани и детаљно образложени разлози.

Правилност и ваљаност датих разлога се не може оспорити аргументима из жалбе браниоца оптуженог, настојањем да се узрок предметне саобраћајне незгоде, угради у пропусте оштећеног, пјешака М.П., који је прелазио коловоз са лијеве на десну страну посматрано у смјеру кретања возила, на мјесту гдје није означен пјешачки прелаз, усљед чега је дошло до примарног контакта у виду потпуног чеоног налета десне стране предњег дијела возила на десну бочну страну тијела пјешака, ком приликом је оштећени задобио тешке и по живот опасне тјелесне повреде због, услијед којих повреда је код истог наступила смрт.

У погледу облика виности, правилно је у побијаној пресуди утврђен психички однос оптуженог према основном дијелу (евентуални умишљај), јер је оптужени кршењем више саобраћајних прописа, наведених у изреци побијане пресуде, био свјестан да таквом непрописном вођњом и у стању алкохолисаности, може угрозити јавни саобраћај и довести у опасност живот људи, па када, и поред тога, управља моторним возилом у јавном саобраћају, он пристаје на наступање такве посљедице, док према тежој посљедици поступа из нехата (свјесног), јер олако држи да до такве, смртне посљедице, неће доћи.

Цијенећи све наведено, на потпуно и правилно утврђеном чињеничном стању, правилно је примјењен Кривични закон и радње оптуженог, за које је побијаном пресудом оглашен кривим, правилно су квалификоване као кривично дјело угрожавања јавног саобраћаја из члана 402. став 4. у вези са ставом 2. и 1. КЗ РС.

Овај суд је испитао побијану пресуду у одлуци о казни, у вези са аргументима изнесеним у жалби тужиоца, а браниоца оптуженог, у смислу проширеног дејства жалбе и одредбе члана 322. ЗКП РС, налазећи да је првостепени суд, приликом одмјеравања казне, у складу са одредбом члана 52. став 1. КЗ РС, дао правилан значај свим утврђеним околностима, које су од значаја за висину казне.

У оквиру општих правила о одмјеравању казне, прописаних у одредби члана 52. став 1. КЗ РС, по оцјени овог суда, првостепени суд је дао правилан значај свим околностима које се су од значаја за висину казне. Олакшавајуће околности су детаљно и аргументовано образложене у побијаној пресуди и односе се на личне и породичне прилике оптуженог (млађе пунољетно лице, неосуђиван, ожењен и отац једног малољетног дјетета), те је цијењен допринос оштећеног, које околности у својој укупности, а усљед недостатка отежавајућих околности, представљају особито олакшавајуће околности и основ за ублажавање казне у смислу одредбе члана 53. став 3. и члана 54. став 1. тачка 4. КЗ РС.

Цијенећи наведено, казна затвора изречена првостепеном пресудом, и по оцјени овог суда, представља потребну мјеру казне која одговара принципима индивидуализације казне, а све у циљу сврхе кажњавања, прописане одредбом члана 41. КЗ РС.

Све олакшавајуће околности образложене у побијаној пресуди (страна 12. пасус 2.), у својој укупности, супротно аргументима из жалбе тужиоца, по оцјени овог суда, не оправдавају изрицање веће казне затвора од оне која је изречена побијаном пресудом. На такав закључак указују чињенице, које се односе на бројне утврђене олакшавајуће околности, затим начин и околности под којима је дјело извршено, у оном сегменту који чини битне елементе тог кривичног дјела, те допринос оштећеног настанку саобраћајне незгоде, а који је прелазио коловоз на мјесту које није обиљежено пјешачким прелазом.

Одлуку о изреченој казни забране управљања моторним возилом „Б“ категорије у трајању од 1 (једне) године, правилно је првостепени суд донио на основу члана 402. став 4. у вези са чланом 51. став 1. и 2. КЗ РС, цијенећи да је иста потребна и да је у сразмјери са опасношћу која произилази из околности под којима је дјело извршено, а које се односе на степен кршења саобраћајних прописа и проузроковану посљедицу.

Ради тога је, у овом дијелу жалба тужиоца, са приједлогом дужег временског трајања наведене казне забране управљања моторним возилом одређене врсте и категорије, неоснована.

Одлука о трошковима кривичног поступка, супротно тврдњама из жалбе тужиоца, је правилна и законита, јер је одбрана током поступка пружила доказе да би плаћањем тих трошкова било доведено у питање издржавање оптуженог и лица које је дужан да издржава. Правилно се цијене и образлажу породичне и материјалне прилике оптуженог, да је незапослен, као и његова супруга, да је отац једног малољетног дјетета, да живи у домаћинству са мајком и братом, који су незапослени. Тиме је, и по ставу овог суда, уз правилну примјену одредбе члана

99. став 4. ЗКП РС, оптужени ослобођен обавезе накнаде трошкова кривичног поступка.

Цјенећи наведено, а на основу одредбе члана 327. ЗКП РС, одлучено као у изреци ове пресуде.

Записничар
Софија Рибих

Предсједник вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић